Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy ulicy Hetmańskiej l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 23. i 24. Dnia 22. grudnia 1892. XIX. rocznik.

Treść: Ogłoszenie. — Na koniec roku. — Galicyjskie akcyjne Towarzystwo handlowe i spółki udziałowe. — Narodna Torhowla we Lwowie. — Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc listopad 1892. — Sprawozdanie lustratora Towarzystw związkowych. — Ruch stowarzyszeń. — Ogłoszenia.

Ogłoszenie.

Wydział Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, działając na mocy postanowień §. 17. lit. *a.* i *b.* statutu, wybrał z grona swego Zastępcami Prezesa pp. Wojciecha Biechońskiego i Teofila Merunowicza, a równocześnie poruczył temu ostatniemu kierownictwo biura — co niniejszem podaje się do wiadomości Szanownych Zarządów stowarzyszeń związkowych, tudzież P. T. Interesentów, pozostających w styczności z biurem Związku.

Lwów, dnia 14. grudnia 1892.

Stanisław Szczepanowski, prezes. *Narcyz Ulmer*, sekretarz.

Na koniec roku.

Zamykamy rok rachunkowy pod naciskiem ogólnego braku płynnej gotówki. W przewidywaniu wielkich interesów, połączonych z reformą waluty i węgierskich pożyczek konwersyjnych, ściąga spekulacya giełdziarska już niemal od pół roku olbrzymie zapasy kapitału do Wiednia, wskutek czego we wszystkich prowincyonalnych zakładach pieniężnych obroty muszą być zacieśniane. Odbija się to i na naszych stowarzyszeniach, gdyż wszystkie instytucye, z któremi one pozostają w stosunkach kredytowych — czem bliżej idzie ku końcowi roku, coraz bardziej ograniczają kredyt, w sposób wcale nieprzyjemny. Nie ma też nadziei, ażeby ten stan zmienił się na lepsze wcześniej, jak chyba może w drugiej połowie stycznia r. p.

Spadła także w ciągu ubiegłego roku suma wkładek oszczędności, z pewnością nie wskutek jakiegokolwiek zachwiania kredytu stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych u szerokiej publiczności. Owszem, liczne fakta wskazują na to, iż zaufanie ogółu do stowarzyszeń naszych wzrasta i umacnia się ustawicznie. Lecz powszechne umniejszanie się środków obiegowych zniewoliło w tym roku niejednego z tych do podniesienia swoich oszczędności, kto w innych latach zwykł był lokować, ale nie żądać wypłaty.

Pomimo jednak tych przemijających trudności pieniężnych, kończącego się właśnie roku nie można bynajmniej zaliczyć do niepomyślnych dla stowarzyszeń naszych. Ruch kasowy wzmógł się u nich powszechnie, wzrosła ilość członków, rozszerza się zakres ich interesów, pogłębia się wpływ na ekonomiczne stosunki kraju.

Powstało w tym roku stosunkowo bardzo niewiele obywatelskich Towarzystw zaliczkowych nowych — wszystkiego zaledwo kilka na kraj cały. Lecz za to stare Towarzystwa rozrastają się krzepko. Świadczy to, że przebyliśmy już okres zbyt pochopnego rozmnażania ilości stowarzyszeń kredytowych, nawet nieraz w miejscowościach, w których nie ma absolutnie ludzi, uzdolnionych do administracyi takich zakładów, ani też innych warunków, niezbędnych do ich rozwoju. Dla sprawy byłoby lepiej, gdyby takie utwory chorobliwe nie powstawały wcale. Czasem, przy szczęśliwym zbiegu okoliczności, wypielęgnuje się coś dobrego z tej słabizmy: częściej jednak wloką podobne spółki, w nieodpowiednich miejscowościach pozakładane, żywot swój w kłopotach ustawicznych, nie przynosząc ogółowi spodziewanego pożytku.

Na szczęście, po dotychczasowych doświadczeniach teraz nie bywają już u nas stowarzyszenia tak nierozważnie i lekkomyślnie zakładane, i materyał, z którego dawniej bez namysłu tworzono nowe stowarzyszenia, skupia się teraz około

stniejących już starszych stowarzyszeń, chociażby one były nawet o parę mil oddalone. Ten też kierunek, zmierzający nie do rozmnażania ilości stowarzyszeń kredytowych, jak raczej do rozwijania istniejących już zakładów, jest bardzo zdrowy i pożyteczny, zwłaszcza wobec dotkliwie uczuć się u nas dającego niedostatku odpowiednio przysposobionych i doświadczonych urzędników.

Kto śledzi uważniej wykazy nowopowstających stowarzyszeń, tego musiała uderzyć pewna okoliczność dość groźna — mianowicie niebywałe dawniej mnożenie się żydowskich stowarzyszeń, zakładanych z wyraźnym planem szkodzenia niezdrową konkurencyą naszym spółkom. Bank austro-węgierski, którego szczególną protekcyą cieszą się zazwyczaj żydowskie przedsiębiorstwa, stanowi dla żydowskich stowarzyszeń kredytowych główną podporę, i czerpiąc z jego kas tani kredyt w obfitości, mnożą się one nadzwyczajnie szybko, rozwijając zawziętą walkę konkurencyjną z naszemi stowarzyszeniami. Nasze spółki powstały na to, ażeby wojowały z lichwą. Od lat dwudziestu wojują też one z nią zwycięsko. Lichwiarze, przyparci do muru, chwycili się jednakże środka, z ich stanowiska sądząc, prawdziwie genialnie obmyślanego: mianowicie, organizują lichwę w podobne stowarzyszenia, jak te, które z nią walczą. I tak przeciwko naszym zastępom nie stają już bezładne kupy chałatowych lichwiarzy, ale prawidłowo zorganizowane stowarzyszenia, z dobranym sztabem naszych domorosłych Rothschildów i Rothschildzików na czele, którzy mają nadto do rozporządzenia posiłkową armię faktorów, tudzież gęsto po miasteczkach rozsiedlających się adwokatów żydowskich — i jak powiedziano wyżej, bardzo obfity kredyt w Banku austro-węgierskim.

Dodatnim objawem w dziejach organizacyi stowarzyszeń naszych w tym roku, jest szczególniej ożywiony ruch około zakładania niezaliczkowych spółek, t. j. stowarzyszeń handlowych i przemysłowych. W roku bieżącym powstało może więcej takich stowarzyszeń niż przedtem w okresie lat dziesięciu. Jest to jak wiadomo dział, bez porównania trudniejszy do rozwinięcia, jak dział stowarzyszeń kredytowych. Ale hasło wydane, i mamy już do zapisania niektóre bardzo zachęcające początki. Obyśmy potrafili kroczyć dalej tą drogą z energią i szczęśliwie!

Nowym i silnym bodźcem w zakładaniu stowarzyszeń handlowych powinno stać się oddanie przez rząd w ręce Wydziału krajowego wyłącznego prawa sprzedaży soli warzonki w Galicyi, który ma w tej sprawie działać w porozumieniu z Wydziałami powiatowemi. Byłby to złoty interes dla powiatowych i lokalnych stowarzyszeń handlowych. I jeżeli Wydziały powiatowe nie zechcą szukać w tej sprawie oparcia w stowarzyszeniach, to doprawdy nie wiemy, na kim właściwie zechcą się oprzeć? Czy zechcą może Wydziały powiatowe bezpośrednio same zajmować się handlem soli z urzędu, albo czy przez Wydziały powiatowe utrzymani zostaną bez zmiany żadnej handlarze dotychczasowi?...

Kończymy zresztą rok — pomimo wykazanych powyżej niektórych niepomyślnych objawów, z dobrą otuchą. Jesteśmy już o tyle silni, że chociaż piętrzą się przed nami trudności, możemy stać wobec nich z męskim spokojem, możemy śmiało patrzeć przeciwnikom naszym w oczy. Przebyliśmy o wiele gorsze czasy! Więc teraz, kiedy rozporządzamy armią 150.000 członków, nie potrzebujemy lękać się o przyszłość. *Sursum corda!*

Galicyjskie akcyjne Towarzystwo handlowe, i spółki udziałowe.

Gazeta Narodowa umieściła niedawno artykuł, pióra redaktora *Związku*, pod napisem: „Spółki handlowe i przemysłowe“ wykazujący potrzebę ożywienia stosunków pomiędzy galicyjskiem akcyjnem Towarzystwem handlowem, a temi stowarzyszeniami udziałowemi, które zajmują się interesami handlowemi. Przytaczamy ten artykuł w nadziei, iż poruszona w nim myśl wywoła może pewne uwagi pro lub contra, a tem samem przyczyni się do wyjaśnienia kwestyi ulepszenia organizacyi handlu w naszym kraju. Artykuł ten opiewa:

„Sejmowi naszemu zdarza się w ostatnich czasach coraz częściej zajmować się sprawami ekonomicznemi. Charakteryzuje to zwrot, jaki obecnie dokonuje się w opinii publicznej i w usposobieniu kraju, że już nie tak wyłącznie, jak dawniej bywało, absorbuje uwagę reprezentacyi kraju sama tylko polityka, ale że odpowiednią ważność przyznaje sejm także sprawom społecznym i gospodarczym, które w pierwszych latach istnienia Sejmu musiały być spychane pod naciskiem ówczesnych stosunków politycznych na drugorzędne miejsce. Prawdę mówiąc, odgrywało w tem pewną rolę także tradycyjne u nas lekceważenie spraw materyalnych, o których troskę zawsze lubieliśmy i do dziś jeszcze lubimy pozostawiać żydom i Bóg wie komu, byle tylko mieć od nich swobodną głowę

Zamienia się jednak powoli to usposobienie nasze które nieobliczone już klęski ściągnęło na nasz naród, a stosownie do tego zmieniają się także poglądy kierowników spraw publicznych w naszym kraju na przedmioty, które pozostają w styczności z materyalnemi interesami ludności. Już teraz nie bywają one tak lekko usuwane z porządku dziennego, jak to bywało dawniej! Usiłowaniom, które mają na celu tępienie przysłowiowej „nędzy Galicyi" przyznaje już teraz sąd całego ogółu światlejszego równorzędne znaczenie z ważnością prac we wszystkich innych kierunkach postępu kulturnego, i z obroną naszych interesów narodowych i politycznych.

Uwagi godną próbką takiej zmiany w usposobieniu opinii publicznej w naszym kraju była pamiętna rozprawa sejmowa, przeprowadzona na posiedzeniu Sejmu z dnia 24. marca br. nad kwestyą wzięcia bezpośredniego udziału kraju w subskrypcyi na akcye utworzonego w tym roku „Gal. akcyjnego Towarzystwa handlowego we Lwowie" w ten sposób, iż Wydział krajowy postanowił użyć 50.000 zł. z krajowego funduszu przemysłowego na zakupno akcyj tego przedsiębiorstwa, i z tego tytułu brać także oficyalnie udział w jego administracyi, przez swojego delegata.

Sejm przychylił się do opinii Wydziału krajowego i Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, i biorąc na wzór berlińską „*Seehandlung*" przez państwo oficyalnie wspieraną, węgierskie Towarzystwo handlowe, do którego akcyonaryuszów także zalicza się państwo, a wreszcie Włochy, Rumunię i Bułgaryę, poparł bezpośrednio usiłowania, mające zmierzać do wlania zdrowej myśli, obywatelskieh dążności w nasz handel, który dotąd na wszystkich programach narodowej pracy organicznej zawsze był pozostawiany na boku, zawsze był lekceważony i ignorowany.

Uchwała ta miała pod pewnym względem istotnie doniosłe znaczenie zasadnicze: stanowiła bowiem pierwszy wyłom w zwyczajnem u nas uchylaniu z programu prac nad ekonomicznem odrodzeniem kraju, opieki i kontroli publicznej nad racyonalnym rozwojem handlu. Równocześnie nadała ona akcyjnemu Tow. handlowemu właściwe piętno, wyróżniające je zasadniczo od czysto prywatnych przedsiębiorstw spekulacyjnych, które nie mają innych powinności, jak tylko starać się o możliwie najwyższą dywidendę dla akcyonaryuszów. Skoro kraj, jako taki oficyalnie zaangażował się w interesa tego przedsiębiorstwa, zarządowi jego już nie wolno zapominać o odpowiedzialności moralnej, jaką przyjął wobec kraju za przeprowadzenie rozległego, ale też i wcale nie łatwego programu.

Byłoby może za wcześnie wymagać od Towarzystwa handlowego, ażeby w półrocznym okresie czasu, odkąd zaczęło działalność swoją, dokonało większych rzeczy. Zresztą i założenie „Bazaru wyrobów krajowych we Lwowie" jest już jakąś użyteczną działalnością. Jakie tam jeszcze interesa dyrekcya organizuje, nie wiemy, i dociekać tego nie chcemy, pragniemy jednak zwrócić uwagę zarządu Towarzystwa handlowego na budzący się w kraju ruch w kierunku zakładania spółek handlowych lokalnych, i na spółki przemysłowe. Ruch ten ogarnia coraz nowe okolice, coraz liczniejsze warstwy ludności. Jeżeli Towarzystwo handlowe lwowskie podjęłoby się roli fachowej instytucyi centralnej dla takich spółek, jeżeli opuściłoby o wiele dogodniejszą i spokojniejszą drogę szablonowych transakcyi, w czem prawdę mówiąc, może je zastąpić pierwszy lepszy hurtownik, ale jeżeli podejmie się trudu działać organizacyjnie, podawać inicyatywę i silną dłonią kierować słabemi i często bardzo nieudolnemi próbami tworzenia przedsięwzięć handlowych, obywatelską dążnością natchnionych, wówczas wyświadczy ono krajowi przysługę nieocenionej wartości!

Wiemy o tem dobrze, że wybór tej drogi działania byłby dla Towarzystwa handlowego połączony z mnóstwem kłopotów i uciążliwości. Ale i Sejm i każdy uczciwy obywatel kraju nie oszczędziłby zarządowi tego zakładu uznania za podjęcie tak niewątpliwie żmudnego i trudnego, ale też i wdzięcznego zadania.

Spółek handlowych i przemysłowych mamy już teraz około 40. w naszym kraju. Mają one własnego kapitału zakładowego w udziałach i funduszach rezerwowych około 400.000 zł., a obracają nadto dwa razy tkk wysoką kwotą, poruczoną im w drodze kredytu. Gdyby więc gal. akcyjne Towarzystwo handlowe nawet nic więcej nie uczyniło, jak tylko tyle, że potrafiłoby pożytecznie pracować dla ożywienia i skoncentrowania ruchu w tych spółkach, już miałoby dość do czynienia.

Narodna Torhowla we Lwowie.

Dnia 1. listopada b. r. odbyło się ósme ogólne zgromadzenie ruskiej spółki handlowej, pod nazwą „*Narodna Torhowla*" we Lwowie istniejącej. Jest to bezsprzecznie największe, najsilniej rozgałęzione Towarzystwo spożywcze w naszym kraju. Oprócz centralnego magazynu hurtownego, ma „Narodna T." 12

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc listopad 1892.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. majątk.) z końcem miesiąca zł.	ct.	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca zł.	ct.	Włożono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Wyjęto w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca zł.	ct.	Zaciągnięte w ciągu miesiąca zł.	ct.	Spłacone w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Saldo rachunku Banku krajowego zł.	ct.
Bełzie	18011	41	33889	58	474	54	1435	13	32928	99	8700	.	.	.	500	.	8200	.	.	.
Białej St. poż. i osz. Wz. p.	25941	46	70764	17	1883	.	860	.	71787	17	38016	.	7882	.	9305	.	36593	.	.	.
Birczy	21938	45	21879	68	1059		634	.	22304	68	48373	.	8070	.	9892	.	46551	.	.	.
Bochni	19700	51	26786	55	780	95	3063	99	24503	51	26995	87	10363	31	7190	54	30168	64	.	.
Bołszowcach B. z	2660	15	3590	81	325	.	270		3645	81	4700	.	2450	.	2000	.	5150	.	.	.
Cieszynie Tow. oszcz. i zal.	196248	21	911243	88	37576	06	17390	60	931429	34	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Cieszanowie	20278	75	77912	49	1300	64	1614	73	77598	40	25400	.	800	.	1000	.	25200	.	1119	30
Czortkowie	4976	.	9035	22	1136	83	80	.	10092	05	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Dąbrowej	92258	74	.	.	.	.	.	.	.	.	222111	19	33420	05	36627	75	218903	48	.	.
Dobczycach St. poż. i oszcz.	5388	92	16123	06	367	.	36	42	16453	64	14250	.	10000	.	10300	.	13950	.	.	.
Dobromilu	30476	23	35243	97	2830	75	998	70	37076	02	4800		.	.	.	.	4800	.	.	.
Dubiecku	10561	12	37299	87	2205	78	335	20	39170	45	4348	.	15	.	950	.	3413	.	.	.
Dukli	6746	20	2802	13	173	49	.	.	2975	62	7582	22	.	.	150	.	7432	22	.	.
Dynowie	3537	92	10859	51	1727	21	563	08	12023	64	3437	09	.		112	50	3324	59	.	.
Glinianach	81146	03	93414	39	7040	95	6142	94	94312	30	51347	59	20872	84	24268	77	47951	66	1270	95
Głogowie Pow. Tow. zal.	30054	26	97007	61	5451	.	1519	16	100939	45	15990		.	.	2270	.	13720	.	.	.
Gorlicach	108464	84	310166	17	8603	87	14116	44	304653	60	447797	30	144549	67	165947	08	426399	89	.	.
Grybowie	23066	96	91404	14	5397	.	2018	04	94783	10	11800	.	.	.	600	.	11200	.	.	.
Gwoździcu Tow. kr. i oszcz.	11291	.	51207	22	1031	.	2162	25	50075	97	22100	.	4995		.	.	27095	.	.	.
Jaśle	67421	78	206188	03	5664	03	19556	65	192295	41	40279	.	8395		5865	.	42809	.	1345	78
Jaworowie	33901	15	101625		3208	83	8587	08	96246	75	38100	.	6900	.	6800	.	38200	.	1260	83
Kałuszu	25455	18	25864	22	727		816	51	25774	91	26916	.	5200	.	4613	.	27503	.	.	.
Kamionce strum. P. T. z.	16327	45	60585	07	3651	22	2905	06	61331	23	6000	.	.		.	.	6000	.	701	.
Kańczudze K. z.	3529	37	2423	23	.	.	137	20	2286	03	3700	.	.	.	.	.	3700	.	.	.
Kolbuszowej	18566	28	35442	95	2067	44	570	20	36940	19	14050	.	5650	.	6150	.	13550	.	.	.
Komarnie P. T. z.	31792	06	58978	10	3542		944	11	61575	99	8200	.	1700	.	2200	.	7700		.	.
Krakowie	111583	06	234620	42	17248	44	25286	15	226582	71	156910	.	61405	.	61821	.	156494	.	.	.
Krynicy St. poż. i oszcz.	15644	41	48155	40	266	.	365	89	48055	51	18850	.	5145	.	4420	.	19575	.	.	.
Kulikowie K. z.	10492	09	6003	93	103	40	322	14	5785	20	17700	.	.	.	650		17050	.	.	.
Limanowej	60639	82	64489	21	1463	60	2498	76	63454	05	39309	46	10711	.	11750	90	38269	56	916	71
Limanowej Tow. ochr. wł. z.	29472	52	.	.	.		.	.	.	.	56840		7021	.	8197	.	55664	.	.	.
Lubaczowie T. kr. miej.	25213	55	24385	79	1624	.	1260	91	24748	88	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Lwowie Pow. tow. z.	14727	78	33275	84	242	.	400	.	33117	84	21317	34	.	.	200	.	21117	34	.	.
„ T. wz. kred.	40672	82	29871	02	3450	89	1687	76	31634	15	28558	31	10740	.	11984	21	27314	10	.	.
„ T. esk i zal.	33099	74	13472	64	1960	.	1920	.	13512	64	20302	27	5957	14	7782	.	18507	41	.	.
Makowie St. poż.	64672	76	121777	83	3004	77	3945	51	121837	09	10400	.	.	.	8000	.	2400	.	974	07
Mielcu	23264	57	44966	78	3387	44	1354	30	46999	92	8850	.	1700	.	2000	.	8550	.	983	98
Mikołajowie K. z.	3888	25	1169	96	30	.	.	.	1199	96	12240	.	3530	.	3945	.	11825	.	.	.
Nadwórnej K. z.	36297	43	24361	59	1468	17	443	39	25386	37	27102	75	2057	50	2688	75	26491	50	1133	25
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	49278	08	184619	09	10519	01	11007	26	184130	84	27300		3000	.	5000	.	25300	.	155	24
Pilznie St. oszcz. i poż.	10375	69	41805	98	949	39	2111	72	40643	65	4736	.	1145	.	1534	.	4347	.	.	.
Podhajcach	21657	65	39521	82	2324	17	2047	67	39798	32	9080	.	.	.	1000	.	8080	.	1008	92
Podgórzu St. poż. i oszcz.	61199	60	177476	02	21323	85	17411	25	181388	62	15156	.	.	.	6380	.	8776		.	.
Przemyślu K. z. rzem. i rol.	138694	56	175384	82	5602	.	6195	09	174791	73	55907	.	32725	.	32638	.	55994	.	.	
„ St. b. d. h. i p.	41372	44	136705	87	11459	75	12270	35	135895	27	25939	.	6338	27	6731	.	25546	27	.	.
Przemyślanach	34442	70	32886	35	2150	19	1190	05	33486	50	21811	.	6346	.	7275	.	20882	.	995	.
Radymnie K. z.	4805	36	8587	99	665	27	526	47	8726	79	5460	.	1350	.	1600	.	5210	.	.	.
Radziechowie	56441	27	143638	61	4451	.	4483	23	143606	38	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Rohatynie	26971	80	61385	78	1973	49	1908	90	61450	37	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Rozdole	5125	27	4238	66	.	.	138	.	4100	66	.	.	.	.	.	.	9846	25	.	.

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu biernego zł.	ct.	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Spłacono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Udzielono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu czynnego zł.	ct.	Gotówka zł.	ct
Bełzie	2209	55	914	19	60616	71	2343	60	1655	.	59928	11	1007	92	1198	30	129	84
Białej St. poż. i osz. Wz. p.	5354	78	454	28	130240	51	12351	84	11853	25	129741	92	2501	60	6868	67	1018	50
Birczy	.	.	946	.	84399	.	10855	.	10591	.	84135	.	2207	54	5387	60	9	99
Bochni	2649	12	443	38	65440	57	13587	32	16091	.	67944	85	1211	48	7389	90	918	93
Bołszowcach B. z	681	51	103	14	10787	06	2300	89	2730	.	11216	17	690	96	50	.	283	48
Cieszynie Tow. oszcz. i zal.	27368	41	1400	.	970432	98	18722	89	24503	36	976213	45	13447	87	148065	45	18719	19
Cieszanowie	967	34	639	91	108970	87	3352	86	4201	.	109819	01	2752	70	12268	55	963	44
Czortkowie	689	61	84	81	13363	86	3395	.	4120	.	14088	86	328	25	175	.	1250	36
Dąbrowej	10872	85	10086	33	203717	26	21534	52	20799	05	301981	79	3548	37	21896	57	3624	09
Dobczycach St. poż. i oszcz.	109	03	.	.	32470	98	3883	75	4227	.	32814	23	1181	40	1657	74	248	22
Dobromilu	4129	69	637	63	69466	01	5989	41	6060	.	69536	60	1304	20	6081	19	197	58
Dubiecku	3041	78	1220	77	52062	22	5907	55	7344	25	53498	92	1960	51	844	72	1102	97
Dukli	651	18	4	17	16779	44	1380	36	1325	.	16724	08	738	54	.	.	346	77
Dynowie	1061	64	320	.	15481	81	780	32	2330	.	17031	49	66	34	3116	12	53	84
Glinianach	11632	36	9456	61	218624	31	47543	35	46686	01	217766	97	5230	35	20307	21	2465	39
Głogowie Pow. Tow. zal.	6318	86	210	15	134934	80	9504	25	10041		135471	55	1738	14	10396	67	3636	36
Gorlicach	28120	28	5989	90	838604	85	226119	76	191409	43	803894	52	7673	84	45153	92	16906	23
Grybowie	3590	09		.	125648	45	1318	38	4785	.	129115	07	1455	07	486	64	1583	37
Gwoździcu Tow. kr. i oszcz.	2796	77	.	.	84207	.	27305	50	26327	.	83228	50	2158	64	3	.	5868	60
Jaśle	10507	72	72238	09	302786		22378	.	21707	.	302115	.	4821	92	79228	57	452	29
Jaworowie	7981	83	1364	29	167006	57	19847	39	19471	.	166630	18	2738	16	6781	57	2804	94
Kałuszu	817	01	566	85	72814	27	4481	45	5324	.	73656	82	2280	75	3824	10	355	28
Kamionce strum. P. T. z.	4420	30	1775	91	85818	71	5078	98	4335	.	85074	73	1634	77	1141	46	2704	93
Kańczudze K. z.	415	96	199	22	6068	47	44	60	.	.	6023	87	371	33	3713	57	21	81
Kolbuszowej	3703	31	1273	47	70553	05	6781	60	8157	.	71928	45	1094	91	1370	28	639	61
Komarnie P. T. z.	6791	82	4716	46	92237	.	5868	50	9360	.	95728	50	1668	89	14988	55	190	39
Krakowie	21424	90	12299	90	479443	.	140960	61	131683	.	470165	39	9126	04	27041	43	22051	71
Krynicy St. poż. i oszcz.	4787	70	.	.	83349	21	5309	.	7170	.	85010	21	2301	94	569	43	181	04
Kulikowie K. z.	129	.	966	46	29560	20	4362	50	4807	.	30004	70	2041	27	2338	83	37	95
Limanowej	6387	40	768	32	160406	49	19746	51	19093	20	159753	18	3045	76	7143	89	493	03
Limanowej Tow. ochr. wł. z.	2507	65	20	.	40013	16	4485	80	4440		39967	36	1608	87	5762	29	40325	65
Lubaczowie T. kr. miej.	169	38	.	.	47018	41	2367	51	3190	.	47840	90	597	72	335	60	1357	59
Lwowie Pow. tow. z.	1004	58	.	.	66251	15	1711	.	693	.	65233	15	1171	97	1850	55	1711	87
„ T. wz. kred.	4494	32	80	40	97840	27	31345	91	33339	01	99833	37	1938	11	1898	80	525	52
„ T. esk i zal.	4175	54	4923	21	58367	31	10290	89	9656	03	57732	45	5967	45	6557	85	3960	79
Makowie St. poż.	13349	82	311	08	177031	55	12863	58	12102	.	176269	97	5026	32	19713	15	1535	75
Mielcu	.	.	.	.	69243	07	928	01	4050	.	72365	06	2960	37	3734	34	738	70
Mikołajowie K. z.	.	.	738	76	15230	18	1540	06	1407	.	15097	12	507	48	1696	05	351	22
Nadwórnej K. z.	6501	49	4128	41	89367	51	22329	14	23216	87	90255	24	3096	19	5460	76	1126	26
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	13074	80	4836	45	268090	.	3334	.	2340	.	267096	.	1947	80	3334	45	4397	16
Pilznie St. oszcz. i poż.	2702	74	3000	98	56626	.	6117	.	5659	.	56168	.	1039	99	3499	12	362	95
Podhajcach	4927	98	1680	27	69366	89	4710	26	5250	.	69906	63	1600	10	3226	20	2420	21
Podgórzu St. poż. i oszcz.	15432	26	221	38	255094	35	43837	70	44415	.	255671	65	6478	23	.	.	4867	98
Przemyślu K. z. rzem. i rol.	13872	66	6023	30	336756	.	45713	.	41191	.	332234	.	4504	66	45976	98	6660	61
„ St. b. d. h. i p.	13386	29	10659	92	208796	24	70703	89	69386	94	207479	29	3443	18	9585	84	6351	88
Przemyślanach	1015	24	502	70	83938	30	6463	73	7625	.	85100	57	2310	13	3458	89	814	55
Radymnie K. z.	1155	78	55	25	18127	67	2950	77	2965	.	18141	90	582	71	161	65	1066	92
Radziechowie	9662	76	3876	94	190295	15	14429	54	14340	.	190205	61	3777	83	17911	67	1692	24
Rohatynie	.	.	1996	88	78292	03	1084	87	3095	.	80302	16	2192	77	2947	41	522	21
Rozdole	1018	79	.	.	14626	08	953	96	705	.	14377	12	932	94	4631	86	149	04

...nki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc listopad 1892.

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. majątku) z końcem miesiąca		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte								Saldo rachunku Banku krajowego	
			Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca			
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Rudkach	19161	24	38940	83	1184	59	731	63	39590	12	8300	.	.	.	800	.	7500	.	327	31
Sądowej Wiszni K. z.	10233	73	6961	86	80	.	170		6871	86	8550	.	3100	.	3100	.	8550	.	.	.
Sędziszowie T wz. k.	32308	05	57716	89	1675	09	894	54	58497	44	37970	.	18211	03	19241	03	36940	.	.	.
Sieniawie	21487	25	30794	43	.	.	1757	31	29037	12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Skałacie T. zal. i kr.	21950	95	6837	71	2218	30	1017	84	8038	17	16384	39	1500	.	1703	.	16181	39	.	.
Sokalu	33320	01	93594	43	4571	81	5332	01	92834	23	20800	.	.	.	.		20800	.	.	.
Stanisławowie B. zal.	47031	99	97561	38	13309	26	12277	73	98592	91	71758	75	27879	34	30867	.	68771	09	7982	.
„ T. wz. k. m.	35802	65	87479	11	8359	16	4029	64	91808	63	15562	.	3585	.	5003	.	14144	.	.	.
Stryju	33848	42	59497	49	2705	47	2811	67	59391	29	15000		6000	.	6000	.	15000	.	3415	59
Szczércu T. k. z.	4241	50	2584	72	295	.	12		2867	72	5204	.	800	.	986	.	5018	.	.	.
Tłumaczu St. kr.	13186	12	43675	61	3374	90	2986	52	44063	99	11940	.	1900	.	2650	.	11190	.	314	98
Tyśmienicy K. z	10064	90	22656	09	717	80	734	22	22639	67	4050	.	.	.	.	.	4050	.	.	.
Zbarażu	32103	29	37636	60	3886	18	971	02	40552	58	22200	.	.	.	1200	.	21000	.	1315	13
Złoczowie	75248	59	182600	25	16718	44	5761	89	193556	80	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ K. z.	13282	55	27938	89	4698	47	4306	30	28331	06	4500	.	7050	.	4500	.	7050	.	.	.
Żółkwi	34209	15	43731	13	135	.	449	03	43317	10	47975	.	1000	.	1600	.	47375	.	810	50

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca		Pożyczki udzielone								Koszta założ., ruchomości i adm. z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca		Gotówka z końcem miesiąca	
					Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca							
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Rudkach	1809	45	897	28	58818	51	5372	30	6675	68	60121	89	2244	61	6140	02	778	88
Sądowej Wiszni K. z.	1647	24	254	15	25582	12	2263	60	1872	.	25190	52	803	82	239	30	1323	34
Sędziszowie T wz. k.	4010	60	2377	74	126320	38	20252	18	24153	96	130222	16	1964	31	1895	68	51	68
Sieniawie	3258	81	880	60	49171	.	3439	09	3206	.	48937	91	1192	93	3038	82	1496	12
Skałacie T. zal. i kr.	3697	09	554	33	47032	16	7503	73	7460	.	46988	43	279	63	1474	94	1678	92
Sokalu	5860	44	631	10	138717	80	16879	56	12355	.	134193	24	2335	54	14197	44	2739	56
Stanisławowie B. zal.	6473	03	92	05	217480	75	48279	58	44801	66	214002	83	6762	64	4437	51	3740	09
„ T. wz. k. m.	7877	20	414	11	137774	89	37959	05	45499	.	145314	84	1721	97	.	.	3009	78
Stryju	5270	01	4560	05	106113	33	16658	52	18813	34	103958	51	3476	15	9777	18	4273	52
Szczércu T. k. z.	616	50	19	81	11910	28	1492	66	1741	.	12158	62	154	77	175	18	274	96
Tłumaczu St. kr.	3221	94	.	.	65445	57	15393	29	15878	58	65930	86	1341	16	4487	29	217	72
Tyśmienicy K. z	1364	39	391	27	30693	02	1428	29	1775	.	31039	73	764	64	6444	87	260	99
Zbarażu	5136	44	2459	69	94395	12	8659	01	10261	.	95997	11	2241	61	2431	95	1896	46
Złoczowie	9897	42	3748	17	245453	41	8448	01	10809	.	247814	40	3566	65	28370	37	2699	56
„ K. z.	2376	81	64	95	42866	46	3929	52	3620	.	42556	94	2903	43	180	16	5464	84
Żółkwi	738	03	371	17	105686	77	4151	06	6340	.	107875	71	3843	92	9845	55	5255	77

sklepów własnych towarów kolonialnych — mianowicie: we Lwowie, w Stanisławowie, Przemyślu, Tarnopolu, Drohobyczu, Kołomyi, Stryju, Śniatynie, Rohatynie, Samborze, Brodach i w Sanoku, w których zatrudnia personal, złożony z 64 osób. Sklepy te stanowią znów centralne ogniska rojów kramików chrześciańskich po wsiach. W ubiegłym roku opierało się w ten sposób o Narodną Torhowlę 441 sklepików wiejskich. Ogólna cyfra obrotu kasowego doszła niemal do miliona zł. przy kosztach administracyi, które wynosiły 40.338 zł. 62 ct.

Bilans z końcem czerwca 1892 przedstawiał się w cyfrach następujących:

Aktywa:

Gotówka w kasie centr. i we filiach	7.581	zł. 40	ct.
Towary w składzie centr. i we fil.	125.644	„ 09	„
Debitorowie w filiach . . .	36.794	„ 82	„
„ głównego składu . .	4.539	„ 26	„
Ruchomości	8.344	„ 55	„
Urządzenia sklepowe . . .	1.428	„ 33	„
Czynsze naprzód zapłacone . .	1.762	„ 09	„
razem . .	186.094	zł. 54	ct.

Pasywa:

Udziały	25.835	zł. 80	ct.
Fundusz rezerwowy . . .	6.694	„ 96	„
Do przeniesienia .	32.530	zł. 76	ct.
Z przeniesienia .	32.530	zł. 76	ct.
Fundusz pensyjny urzędników .	1.214	„ 39	„
Podatek	1.503	„ 92	„
Niepodniesiona dywidenda od udz.	854	„ 93	„
Należytość stemplowa . . .	46	„ 61	„
Kredytorowie w rachunku bieżącym	51.379	„ 67	„
Wkładki oszczędności . . .	95.375	„ 43	„
Zysk	3.188	„ 83	„
razem .	186.094	zł. 54	ct.

Przyznać należy, iż zarząd „Narodnej Torhowli" odznacza się rzutnością i energią niepospolitą. Zawsze jednak powtarzamy, iż za mało poświęca uwagi pomnożeniu własnych zasobów w udziałach i w funduszu rezerwowym, z czego wynika, że w razie paniki, o co u nas wcale nie trudno, wkładki oszczędności i długi towarowe mogą stać się dla instytucyi nader groźnemi — jakkolwiek w zwykłym czasie wysokie te cyfry w stosunku do udziałów świadczą o znakomitem zaufaniu, jakie „Narodna Torhowla" zdobyć sobie potrafiła.

Tak pożytecznej instytucyi życzymy szczerze jak najlepszego powodzenia.

Sprawozdanie lustratora Towarzystw związkowych.

Towarzystwo „Wzajemnego kredytu" w Bieczu.

Bilans surowy z dnia 24. listopada 1892.

Stan bierny:

Udziały	15.107	zł. 22	ct.
Fundusz rezerwowy . . .	1.800	„ 92	„
Wkładki oszczędności . .	53.247	„ 24	„
Długi Towarzystwa . . .	13.259	„ —	„
Odsetki	1.739	„ 03	„
Bank krajowy	1.992	„ 09	„
Konto pro diversi . . .	2.199	„ 96	„
Reszta (w czem także 297 zł. 32 ct. z rachunku możliwych strat) .	343	„ 64	„
razem .	89.181	zł. 10	ct.

Stan czynny:

Pożyczki	86.325	zł. 67	ct.
Koszta administracyi . . .	1.295	„ 66	„
„ założenia . . .	449	„ 54	„
„ procesowe . . .	196	„ 45	„
Zaliczki na płacę . . .	225	„ —	„
Lokacye	92	„ 22	„
Kasa	596	„ 56	„
razem .	89.181	zł. 10	ct.

Członków liczyło Towarzystwo z dniem 24. listopada 1892 r. 559 z deklarowanym udziałem zł. 23.900 z pięciokrotną odpowiedzialnością do 119.500 zł. Liczba członków zwiększyła się w ciągu bieżącego roku o 61 z deklarowanym udziałem 2.750 zł. Na jednego członka wypada przeto przeciętnie 27 zł. 03 ct.; a wypłacono im w r 1891 5% dywidendę. Najwyższy dozwolony udział, jaki posiadać może jeden członek, jest tysiąc zł., lecz takiego nie ma żadnego, a najwyższy istniejący udział wynosi 689 zł. 90 ct.

Fundusz rezerwowy w kwocie 1300 zł. 92 ct., czyli 1·46% kapitału obrotowego, jest w użyciu własnem, jak również fundusz możliwych strat z kwotą 297 zł. 32 ct. Fundusz rezerwowy powiększa się przez własne oprocentowanie, przez wpisowe członków i pewną część każdorocznego zysku.

Wkładki oszczędności oprocentowane po 5% od sta wynosiły z dniem 24. listopada 1892 przy 168 pozycyach 53,247 zł. 24 ct., z których najniższa wynosi 5 zł. a najwyższa 2.000 zł.; pomiędzy temi 27 wkładek w ogólnej sumie 14.867 zł 92 ct. od instytucyj publicznych.

Z kredytu bankowego korzystało Towarzystwo w Banku kraj. na kwotę 6.000 zł. na 5%, w Galic. kasie oszczęd. na kwotę 5.000 zł., również na 5%, zaś w Banku austro-węgierskim na kwotę 3.000 na 4%.

Pożyczki w ogólnej kwocie 86.235 zł. 67 ct. składają się z 659 pozycyj, z których najniższa na 4 zł., zaś najwyższy weksel na 2.200 zł. Weksle wystawione

na 3 miesiące, zaś skrypta na 2½ lat z kwartalnemi spłatami, i li tylko na akta notaryalne. Od pożyczek pożyczek pobiera Towarzystwo 7% z góry, oraz ½% na koszta administracyi, prowizya zwłoki względna, w aktach notaryalnych normowana na 12%, jednak Towarzystwo pobiera najwyżej 10%. Przy udzielaniu pożyczek Rada nadzorcza wielką wywiera ingerencyę, Dyrekcya bowiem ograniczoną jest do udzielania pożyczek w kwocie najwyżej 500 zł. a i to z rozmuitemi zastrzeżeniami.

Pożyczek z intabulacyą na hipotece nie udziela Towarzystwo na dłuższą spłatę, lecz intabulacya ta służy tylko jako zabezpieczenie bieżącego kredytu, w których to razach pożyczka wypłaca się dopiero po doręczeniu Towarzystwu uchwały intabulacyjnej.

Osobnego działu zastawniczego Towarzystwo nie prowadzi, a tylko wyjątkowo przyjmuje zastawy od członków w miejsce innej poręki — zawsze atoli z podkładem wekslu.

Stosunek odsetek zaległych do kapitału obrotowego jest jak 1 : 106·5. Spłata pożyczkę odbywa się prawidłowo.

Zaskarzonych pozycyj jest jedenaście, z kwotą 3.518 zł. 46 ct. stenowiącą około 4% ogółu pożyczek, lecz wdrożone egzekucye sądowe bywają zawsze należycie popierane, i nie zanosi się na najmniejszą nawet stratę.

Towarzystwo w Bieczu, mając w bardzo bliskiem swojem sąsiedztwie Towarzystwa tego znaczenia, jak z jednej strony Towarzystwo zaliczkowe w Gorlicach, a z drugiej Towarzystwo zaliczkowe w Jaśle, posiada dla swoich czynności ograniczony teren i szczupły stosunkowo zakres działania; pomimo to jednak, dzięki wzorowemu prowadzeniu biura przez buchaltera, a zarazem prokurzysty Towarzystwa, p. Aleksandra Semeniuka, oraz dzięki ciągłej i niestrudzonej kontroli ze strony Rady Nadzorczej, rozwija się ono coraz pomyślniej, tak, że i w bieżącym roku widoczny jest znaczny postęp we wszystkich jego działach. *Karol Bielański.*

Towarzystwo zaliczkowe w Gorlicach.

W dniach 20. do 23. listopada b. r. przeprowadzili pp. Ulmer i Bielański lustracyę Towarzystwa zaliczkowego w Gorlicach, a ze sprawozdania ich wyjmujemy następujące szczegóły:

Bilans surowy z 20. listopada 1892 wykazuje następujące cyfry.

Stan bierny:

Udziały	86.207	zł.	78	ct.
Fundusz rezerwowy	22.457	„	50	„
Wkładki oszczędności	306.957	„	98	„
Długi Towarzystwa	438.463	„	54	„
Odsetki	28.513	„	11	„
Rachunek różnych	2.211	„	60	„
Zastępstwo Banku austr. węg.	6.152	„	12	„
razem	890.963	zł.	63	ct.

Stan czynny:

Pożyczki	817.486	zł.	08	ct.
Koszta administracyi	7.450	„	93	„
Zaliczki procesowe	30	„	72	„
Realność własna	12.461	„	04	„
Realności egzekwowane	809	„	24	„
Efekta	11.755	„	51	„
Odsetki	2.595	„	37	„
Inwentarz i rach. rocznych	21.424	„	68	„
Kasa	16.949	„	98	„
razem	890.963	zł.	63	ct.

Towarzystwo to pod każdym względem wzorowo prowadzone, i zajmuje wraz z lwowskim Bankiem zaliczkowym naczelne miejsce wśród stowarzyszeń zaliczkowych w kraju. Zaszczytne to stanowisko zdobyło sobie Towarzystwo nietylko wysokością kapitałów w obrocie będących, ale przedewszystkiem wzorową organizacyą i wielce pożyteczną i sumienną działalnością, której skutki nietylko w okręgu własnych operacyj kredytowych ale i w kraju całym są widoczne.

Towarzystwo rozwija się bardzo szybko. Zarówno kapitał obrotowy, jak i poszczególne działy interesów wzrastają z rokiem każdym, a rok bieżący wykazuje rezultaty nadzwyczajne.

Z porównania cyfr bilansu z 31. grudnia 1891 z cyframi dzisiejszego bilansu okazuje się, że kapitał obrotowy wzrósł o 240.841 zł. pożyczki członkom udzielone wzrosły o 209.592 zł. rach. wierzycieli wzrósł o 288.322 zł. zmniejszyły się natomiast tylko wkładki oszczędności o zł. 69.081, który to objaw w tym roku nietylko u znacznej części większych Towarzystw zaliczkowych, ale także w kasach oszczędności w kraju całym spostrzegać się daje.

Cyfry powyżej przytoczone, szczególnie rubryka kredytu bankowego pozwalają przypuszczać, że operacye pieniężne Towarzystwa gorlickiego przybierają charakter bankowy, i wychodzą poza ramy działalności stowarzyszenia udziałowego. Tymczasem tak nie jest, bo przeciętna wysokość pożyczek, udzielanych członkom wynosi 418 zł. a cyfra ta zmniejszy się bardzo znacznie, jeżeli potrącimy kilka wyższych pożyczek, udzielonych zamożniejszym przemysłowcom przemysłowcom i handlarzom. Zresztą stosunki wielkiego przemysłu i handlu wymagają udzielania kredytów wyższych, po nad przeciętne w innych okolicach kraju.

Z kredytu korzysta Towarzystwo w trzech instytucyach, których stan w dniu lustracyi był następujący:

w Banku austro-węgierskim	228.843	zł.	05	ct.
„ Galic, Kasie oszczędnoćci	147.136	„	13	„
„ Banku krajowym	69	„	36	„
razem j. w.	438.463	zł.	54	ct.

Towarzystwo płaci od wkładek 5% zaś pobiera od weksli 6% a od skryptów 7%, prowizya zwłoki wynosi 3%.

Prezesem Rady nadzorczej jest p. Władysław Płocki, zastępcą p. Dr. Józef Radomyski, który wraz z pp. Bolesławem Łodzińskim i Kazimierzem Wiluszem. Komisya ta należy do komisyi kontrolującej, co miesiąca przeprowadza rewizyę ksiąg i kasy z całą systematycznością.

Skład Dyrekcyi jest następujący: p. Wojciech Biechoński, jako kierownik biura, a p. Dr. Karol Neumann, zaś w roku biez. wybrany został członkiem dyrekcyi dotychczasowy kasyer i prokurzysta, p. Antoni Borowski w uznaniu długoletniej użytecznej i wytrwałej pracy. Obowiązki urzędników pełnią nadto pp. Józef Chmielewski (likwidator). Ludwik Łaszcz (adjunkt) i Stanisław Błoński (praktykant). Dyrekcya, pod przewodnictwem p. Biechońskiego, obok wielu innych zasług, dla Towarzystwa położonych, zdobyła sobie tę wielce doniosłą, że umiała dobrać i wykształcić tak dzielnych, inteligentnych i Towarzystwu najzupełniej oddanych współpracowników, jakiemi są wymienieni pp. urzędnicy. Także i pod tym względem przyświeca Towarzystwo gorlickie przykładem wszystkim innym stowarzyszeniom w kraju.

Towarzystwo dla handlu, przemysłu i rolnictwa w Gorlicach.

Towarzystwo to do Związku jeszcze nie należy, a zatem lustracyi formalnej z ramienia Związku dotąd nie uległo, jednakowoż delegaci nasi przy sposobności lustracyi Towarzystwa zaliczkowego odwiedzili, w celu rozpatrzenia się w interesach, także Towarzystwo dla handlu, przemysłu i rolnictwa, którego kierownik, p. Łodziński z całą gotowością wyjaśnień udzielił, i zezwolił wglądnąć w księgi, rachunki i manipulacyę.

Prezesem Towarzystwa jest p. Jan hr. Potocki, a Dyrektorami pp. dr. Kazimierz Szczaniecki, Tomasz Łaszcz i Bolesław Łodziński. Działalność swoją rozpoczęło Towarzystwo w kwietniu b. r. i już na początek świetnymi poszczycić się może rezultatami.

Udziały wpłacone wynoszą 8.540 zł. a złożyło je tylko 31 członków, którzy deklarowali przeszło 22.000 zł. W miarę wzrostu interesów korzystało Towarzystwo z kredytu w Towarzystwie zal. Gorlickiem, w gal. Kasie oszsz. w Banku austr. węg. i częściowo w Tow. zal. sanockiem. Materyał wekslowy, jakiego Towarzystwo instytucyom powyższym dostarcza, jest zupełnie dobrym. Głównym artykułem handlu są na razie wszelkie przyrządy i narzędzia górnictwa i przemysłu naftowego, tudzież węgiel.

Artykuły te nie narażają Towarzystwo na żadne ryzyka, gdyż są to przeważnie przedmioty w komis przyjęte, i w tym celu pozawierano umowy z pierwszorzędnemi firmami w Austryi i za granicą, u których, jak z korespondencyi przekonać się można, Towarzystwo niezwykłe zdobyło sobie zaufanie, pomimo silnie w tym kierunku rozwiniętej konkurencyi. Skonstatowano z ksiąg, że przeciętna miesięczna sprzedaż przewyższa przeszło 20.000 zł. (w czem węgiel przeszło 5.000 zł) a jest to dopiero początek!

Oprócz głównego składu w Gorlicach, posiada Towarzystwo dwie filie: jedną w Miejscu, pod kierownictwem p. Tadeusza Jaworskiego, drugą w Potoku, pod kierownictwem p. Nowosieleckiego.

Obfite rezultaty zaledwie ośmiomiesięcznej gospodarki, jak również skład Dyrekcyi, do której wchodzą osoby, znane nietylko w okolicy swojej, ale i w kraju z fachowej wiedzy, rutyny i inicyatywy — pozwalają przypuszczać, że Towarzystwo silnie się rozwinie, i przyczyni się nie mało do ujęcia tego ruchu, jaki się w kraju w kierunku zakładania towarzystw handlowych ujawnia, w zdrową a silną organizacyę.

„Związek“ nr. 23. i 24.—1892.

Ruch stowarzyszeń.

Posiedzenie Wydziału Związku stowarzyszeń zarobkowych i gosp. odbyło się dnia 7. b. m. pod przewodnictwem zastępcy prezeca p. Biechońskiego Wojciecha. Obecni członkowie Wydziału: pp. dr. Boroński Lesław, dr. Dulęba Bronisław, dr. Lechowski Wiktor Merunowicz Teofil, ks. Reszetyłowicz Filemon, Romanowicz Tadeusz, Terenkoczy Władysław i Zima Franciszek.

Ze strony biura: sekretarz p. Ulmer Narcyz, i lustrator p. Bielański Karol.

Po zatwierdzeniu protokołu z ostatniego posiedzenia ukonstytuował się Wydział, wybierając:

Zastępcami prezesa pp. Biechońskiego Wojciecha i Merunowicza Teofila, któremu zarazem kierownictwo biura poruczono, sekretarzem Wydziału dra Bronisława Dulębę.

Członkiem Zarządu funduszu zaopatrzenia wybrano dr. Kuczkiewicza Jana.

Sekretarz p. Ulmer złożył sprawozdanie z czynności biura, a następnie z przeprowadzonych dotąd lustracyj Towarzystw Lustrator złożył również sprawozdanie z dokonanych lustracyj, a po dyskusyi nad tymi sprawozdaniami przeprowadzonej, powzięto odpowiednie uchwały. Między innemi polecono rozesłać okólnik, zwracający uwagę stowarzyszeń na zakorzenione tu i owdzie wadliwości w manipulacyi kasowej i w przyjmywaniu weksli.

Z porządku dziennego przyjęto do Związku: Towarzystwo zaliczkowe w Lisku i Powiatowe Towarzystwo handlowe w Stanisławowie, natomiast nie przyjęto jednego tow. o którego gospodarce Wydział Związku nie miał sposobności bliżej się poinforfomać, tem bardziej, że tow. to urzęduje w języku obcym.

Ułożono listę kredytową dla stowarzyszeń Związkowych na rok 1893 dla gal. Kasy oszczędności i dla Banku krajowego, i o wysokości przyznanego kredytu po zatwierdzeniu listy przez odnośne Dyrekcye, stowarzyszenia zawiadomione zostaną.

Uchwały co do udziału w wystawie krajowej w r. 1894 odroczono do najbliższego posiedzenia

Posiedzenie Zarządu funduszu zaopatrzenia funkcyonaryuszów stow. zarobk. i gospod. odbyło się w d. 8. grudnia 1892. Przewodniczył zastępca prezesa, p. Władysław Terenkoczy. Obecni członkowie Zarządu:

Pp. Bielański Karol, Kuczyński Franciszek, dr. Kuczkiewicz Jan, Merunowicz Teofil i Ulmer Narcyz.

Po zatwierdzeniu protokołu ostatniego posiedzenia ukonstytuował się Zarząd na rok 1892/3 wybierając:

Prezesem, dr. Tadeussa Skałkowskiego, tegoż zastępcą: p. Władysława Terenkoczego, kierownikiem biura: p Narcyza Ulmera, a członkami komisyi kontrolującej pp. Kuczyńskiego Franciszka i dr. Kuczkiewicza Jana.

Z porządku dziennego przyjęto do funduszu zaopatrzenia następujących nowych członków: p. Marcina Grudzińskiego, urzędnika Banku zaliczkowego we Lwowie, Henryka Kotulskiego i Franciszka Friedla urzędników Tow. oszczęd i zalicz. w Cieszynie, Waldemara Józefa Ciotha urzędnika Związku, i Leopolda Woykowskiego, dyrektora Kasy zaliczkowej w Nadwórnie.

Uchwalono wypłacić udział p. Karolowi Peszkowskiemu, który należał do funduszu od 1. sierpnia 1887 i ustąpił z posady, zajmywanej w Towarzystwie łańcuckiem.

Uchwalono ulokować 2.000 zł. na hipotekę (1-mo loco) realności oszacowanej na 16.000 zł. będącej własnością członka fund. zaopatrz. za oprocentowaniem po 6% rocznie.

Ponieważ Dyrekeya jednego stowarzyszenia zapowiedziała sądownie kondykt na udział jednego ze swoich funkcyonaryuszów, przeto uchwalono wnieść do sądu przedstawienie, że udziały w funduszu zaopatrzenia w myśl postanowień statutu bezwarunkowo zapowiedziom sądowym ulegać nie mogą.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu listopadzie b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Zmiany w Dyrekcyi:

C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie „Towarzystwo zaliczkowe w Bóbrce, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ uwidoczniono, że na odbytem w dniu 3. kwietnia 1892 walnem zgromadzeniu członków tego stowarzyszenia zatwierdzono wybór Witolda Niezabitowskiego, właściciela dóbr ziemskich w Łankach małych zamieszkałego, Adama Godlewskiego, emerytowanego ck. poborcy w Bóbrce zamieszkałego, i ks Eugeniusza Dzerowicza, gr. kat. proboszcza, w Bóbrce zamieszkałego, na członków Dyrekcyi tego stowarzyszenia.

(Uchwała z dnia 29. października 1892. l. 47596)

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że przy firmie „Towarzystwo zaliczkowe w Cieszanowie, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ uwidoczniono, że na walnem zgromadzeniu członków tegoż Towarzystwa z dnia 29. maja 1892 odbytem, zatwierdzony został wybór Andrzeja Towarnickiego, właściciela tabularnej posiadłości w Nowemsiole zamieszkałego, na członka Dyrekcyi w miejsce zmarłego członka Dyrekcyi, kasyera Franciszka Lisowskiego.

(Uchwała z dnia 29. października 1892 l 47.763)

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Jaśle poleca wpisanie do rejestru stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie „Towarzyswa zaliczkowego w Dukli, stowarzyszenia zarejestrowanego z poręką ograniczoną“, że w miejsce dotychczasowych członków Dyrekcyi: śp. Ludwika Dłużnickiego i Juliusza Fieberta, wybrani zostali na walnem zebraniu tegoż Towarzystwa w dniu 7. wrześcia 1892 w Dukli odbytem pp. Franciszek Lewiński i Edward Zieliński, w Dukli zamieszkali, którzy pod napisem wyciśniętym stampiglią „Towarzystwo zaliczkowe w Dukli stowarzyszenie zarejestrowane z poręką ograniczoną“, podpisywać się będą własnoręcznie: Edward Zieliński i Franciszek Lewiński.

(Uchwała z dnia 1. października 1892. l. 4671).

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Tarnowie podaje do wiadomości, że równocześnie zarządził wpis w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie „Stowarzyszenia oszczędności i pożyczek w Radomyślu“ w miejsce ustępującego człoka Dyrekcyi Władysława Zabłockiego, obranego dyrektorem tego stowarzyszenia, Władysława Krasickiego, notaryusza w Radomyślu zamieszkałego.

(Uchwała z 20. października 1892 l. 21.044).

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Kołomyi ogłasza niniejszem, że na zwyczajnem walnem zgromadzeniu członków „Towarzystwa zaliczkowego w Śniatynie, stowarzyszenia zarejestrowanego z nieograniczoną poręką“ na dniu 7. maja 1892 roku odbytem, został p. Alojzy Hławaty jako członek Dyrekcyi i kontrolor rzeczonego Towarzystwa w miejsce zmarłego śp. Ferdynanda Schmida na przeciąg jednego roku wybrany.

(Uchwała z dnia 7. czerwca 1892. l. 6.707).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że na dniu 31. sierpnia 1892. uwidoczniono w rejestrze handlowym przy firmie: „Zarejestrowana lwowska spółka zaliczkowa stowarzzyszenia urzędników z nieograniczoną poręką“, że na walnem zgromadzeniu, dnia 30 marca 1892 odbytem na członków Dyrekcyi zarejestrowanej lwowskiej spółki zaliczkowej stowarzyszenia urzędników z nieograniczoną poręką

na trzy lata

od 1. lipca 1892. do 30. czerwca 1895: dr. Edward Bauch radca ck wyższego sądu krajowego, Karol Jarosiewicz ck. radca skarbu, dr. Józef Ekielski radca Wydziału krajowego, Stanisław Librewski ck. profesor gimnazyalny, Eugeniusz Pierożyński sekretarz Wydziału krajowego;

na dwa lata:

od 1. lipca 1892 do 30. czerwca 1894: Ludwik Goltenthal ck. inspektor kolei państwowych;

na 1 rok:

od 1. lipca 1892 do 30. czerwca 1893 Władysław Junosza Gałecki sekretarz ck. Namiestnictwa, Stanisław Bilwin ck. sekretarz krajowej Dyrekcyi skarbu;

zaś na zastępców członków Dyrekcyi na rok jeden.

od 1. lipca 1892 do 30 czerwca 1893. Edward Ziegelbauer, radca lasowy, Teofil Chmurowicz, rewident rachunkowy ck. Namiestnictwa — wybrani zostali — oraz, że na posiedzeniu dyrekcyi, odbytem w d. 4. czerwca 1892 wybrano na okres czasu od 1. lipca 1892 do ostatniego czerwca 1893 Karola Grackę emeryt. radcę rachunkowego skarbowego prezesem, zaś dr. Kazimierza Łuczkiewicza, ck. sekretarza prokuratoryi skarbu zastępcą prezesa dyrekcyi.

(Uchwała z dnia 24. września 1892. l. 39.637).

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Stanisławowie ogłasza niniejszem, że równocześnie polecamy prowadzącemu rejestra handlowe wpisanie do rejestru dla towarzystw zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Kasa zaliczkowa „Wiara“ w Tyśmienicy“, że na walnem zgromadzeniu członków, odbytem dnia 12 czerwca 1892 w Tyśmienicy w skład dyrekcyi na lata 1892, 1893 i 1894 weszli przez wybór panowie: Piotr Wołoszczuk jako kasyer i Fryderyk Tchórznicki jako kontrolor.

(Uchwała z dnia 14. września 1892. l. 13154)

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: Powiatowe Towarzystwo Kasy zaliczkowej w Gródku, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ uwidoczniono, że na odbytem w dniu 14. marca 1892 walnem zgromadzeniu członków tego stowarzyszenia zatwierdzeni zostali na przeciąg lat trzech,

1. Władysław Świszczowski, jako dyrektor,
2. Stanisław Bobelak, jako kasyer,
3. Jakób Sturma, jako kontrolor,
4. Franciszek Rosołowski, jako zastępca dyrektora,
5. Antoni Zieliński, jako zastępca kasyera,
6. Bernard Tomkiewicz, jako zastępca kontrolora

— wszyscy w Gródku zamieszkali.

(Uchwała z dnia 29. października 1892 l. 47.569)

C k. sąd obwodowy jako handlowy w Przemyślu ogłasza, iż dnia 5. października 1892. wpisanem zostało do rejestru handlowego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Stowarzyszenie dla oszczędności i zaliczek I. ogólnego Towarzystwa urzędników austr. węg. Monarchii w Przemyślu, spółki zarejestrowanej z ograniczoną poręką“, że wskutek wyborów uzupełniających dnia 24 maja 1892 do składy Dyrekcyi tegoż Stowarzyszenia na 1892 weszli pp.: Wiktor Nennel ck. radca sądu krajowego, Władysław Przybylski ck. radca sądu krajowego, ks. dr. Józef Drozd, profesor gimnazyalny, dr. Michał Szyszkowski lekarz, Jerzy Harwot profesor gimnazyalny, Stanisław Goliński profesor gimnazyalny, Karol Motal ck. kontrolor pocztowy, Juliusz Schindler ck. kontrolor pocztowy i Tomasz Patryn dyreutor szkoły 4 klasowej, zaś jako zastępcy ks. dr. Jan Łobuda, profesor św. teologii, Grzegorz Piotrowski nauczyciel szkół wydziałowych i Wawrzynie Nowak, urzędnik kolei państwowych, wszyscy w Przemyślu zamieszkali, że dalej wskutek wyboru z dnia 28. maja 1892 zwierzchnikiem stowarzyszenia p. Wiktor Nennel, zastępcą zaś zwierzchnika p. Władysław Przybylski wybrani zostali.

(Uchwała z dnia 15. października 1892. l. 13.615).

C. k Sąd obwodowy jako handlowy w Rzeszowie zarządza wskutek podania Towarzystwa tkaczów w Błażowej de praes. 14. października 1892 l. 8867 w myśl §. 40 ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70 D. P. P. wpisanie na dniu dzisiejszym w rejestrze handlowym dla spółek zarobkowych i gospodarczych przy zarejestrowanej tamże firmie: „Towarzystwa tkaczów w Błażowej, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ odnośnie do uskutecznionego tamże na podstawie tut. sąd. uchwały z dnia 28 lipca 1892 l 6612 wpisu, iż to Towarzystwo znajduje się w likwidacyi, iż członkowie tegoż Towarzystwa na walnem zgromadzeniu dnia 1. marca 1892 uchwalili zupełne rozwiązanie tegoż Towarzystwa, a zarazem wzywa wszystkich wierzycieli tegoż Towarzystwa aby do takowego zgłosili.

(Towarzystwo tkaczów w Błażowej zarówno jak i krośnieńskie Towarzystwo tkackie połączyły się z I. gal. Towarzystwem dla krajowego przemysłu tkackiego pod godłem Prządki p. r.)

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Teofil Merunowicz.** Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, hotel Żorża.